

**Reactie deeladvies - Cultuur Transitie Rotterdam - Directeuren Overleg**  
**18 juli 2025**

Beste Heleen,

Dank voor de nieuwe versie van het deeladvies Adviesmodel, Financieringsinstrumenten en Domeinoverstijgend werken - Cultuur Transitie Rotterdam van 1 juli jl.. We zien een transparante opzet van een adviesmodel met een stevige governance in de uitvoering. Met een werkgroep vanuit het Directeuren Overleg hebben we het stuk besproken en benoemen we hieronder puntsgewijs de onduidelijkheden en vragen die het bij ons oproept.

1. De inrichting van de Cultuurhaven en een nieuw Fonds vraagt een forse financiële investering vanuit Gemeente Rotterdam. Hoe ziet deze financiering eruit en vanuit welke gelden wordt dit gedekt?
2. Wie is verantwoordelijk voor het vormgeven van deze instituten en hoe wordt de kwaliteit gewaarborgd tijdens en na de oprichting?
3. En hoe verhouden de nieuwe instituten zich tot elkaar en tot de politiek, de gemeente en de sector? Welke verhouding is er tussen de Cultuurhaven en het Fonds en hoe onafhankelijk van de gemeente kunnen zij hun werk uitvoeren? Een organogram met heldere lijnen helpt ons om beter inzicht te krijgen, waardoor duidelijker wordt hoe de samenwerking tussen de partijen tot een sterk samenspel kan leiden, hoe de onafhankelijkheid van het Fonds gewaarborgd wordt en wat de relatie wordt tussen Fonds en sector.
4. De rol van de afdeling Cultuur van de gemeente verandert in het voorstel ingrijpend. Hierbij is een groot risico op afbreuk van kennis over de sector en over de individuele instellingen. Dit is nu goed geborgd bij de accounthouders. Hoe wordt dit opgevangen binnen het nieuwe bestel?
5. Belangrijk is te benoemen dat het voor de sector niet tot meer regeldruk mag leiden en het helder moet zijn tot wie zij zich op welk moment moet verhouden. Het gevaar van meer bureaucratie en meer loketten ligt op de loer. De vraag is ook wie in de afweging uiteindelijk de moeilijke keuzes maakt?
6. In het advies wordt een speciale rol toegedicht aan de vier 'intermediaire' partijen: Cultuur Concreet, SKAR, Rotterdam Festivals en KCR. Zij komen in expertise en onderzoek samen in een kenniswerkplaats. Ook hier hebben we behoefte aan een organogram om te zien hoe deze instellingen zich verhouden tot de Cultuurhaven. Het is belangrijk geen dubbel werk te doen en helder te hebben wie gebaat is bij welke kennis en welk onderzoek.
7. Binnen het advies is veel aandacht voor domeinoverstijgend werken. We zien hier het belang van in, maar vinden het gevaarlijk dat op voorhand al een percentage genoemd wordt als investering vanuit de cultuursector, zonder dat duidelijk is of de matching ook vanuit andere domeinen aangevuld wordt. Dit is voor ons een voorwaarde om in het document een percentage op te nemen. Een belangrijke vraag is, hoe de sector zich nu al verhoudt tot andere domeinen. Is twintig procent niet een downgrade? Daarnaast valt het ons op dat de Wetenschap in de optelsom van de

beschreven domeinen ontbreekt, terwijl dit naast de kunsten en cultuur een uiterst waardevol domein is dat vragen stelt en onderzoek verricht.

8. Het Directeuren Overleg onderschrijft het idee om een percentage van het cultuurbudget te reserveren voor urgente ontwikkelingen. Zij wil dit echter in dit strategisch document breed benaderen door aan te geven dat hiervoor in de nieuwe systematiek financiële ruimte gemaakt moet worden. De invulling hiervan hoort ons inziens niet thuis in dit document.
9. In het stuk wordt gesproken over revolverende fondsen, het aangaan van leningen en de mogelijkheid om geld uit de markt te halen. Belangrijk hierbij is om op te merken dat dit niet voor iedere instelling mogelijk is. Het advies is om de instrumenten in te zetten waar het kansrijk is, maar ook de onmogelijkheid te benoemen voor een deel van de sector om zelf te investeren en/of leningen aan te gaan.
10. Het Fonds krijgt de taak geld uit private fondsen te werven in matching met publieke gelden. In het stuk is niet duidelijk over welke fondsen gesproken wordt en of de haalbaarheid hiervan bij hen getoetst is. We vragen ons ook af of het tot een multiplier van gelden gaat leiden of dat dit met name een herverdeling van gelden is die al in de sector rond gaan?
11. Overige observaties:
  - Er wordt gesproken over 13 jaar afwezigheid van een subsidieregeling (pagina 19). Dit herkennen wij niet. Rotterdam hanteert een meerjarige cyclus met een aanvraagprocedure waarvan de Cultuurnota als basis dient.
  - Instellingen worden op landelijk niveau anders beoordeeld dan op lokaal niveau. Hierbij spelen verschillende criteria een rol, zoals pluriformiteit in het veld en landelijk, internationaal bereik (pagina 18).
  - Het benoemen van observaties binnen en buiten de sector werkt verdeeldheid in de hand. Het is nooit zo zwart-wit (pagina 16). We pleiten ervoor groepen niet tegenover elkaar te zetten, maar de kracht te zoeken en van daaruit beleid te formuleren.
  - De RCB wordt contraproductief genoemd. Het blijft in het stuk bij een constatering, zonder een richtlijn hoe dit verder moet.

### **Tot slot**

Het is belangrijk om in de keuze van een adviesmodel voor ogen te houden welk probleem we oplossen en of dit de sector en het samenspel tussen kunst & cultuur en de stad verstevigt. We zien in het advies goede stappen maar hebben - zoals hierboven verwoord - nog veel vraagtekens bij financiering, inrichting en haalbaarheid. Het belangrijkste doel moet zijn dat we met elkaar in korte lijnen kunnen samenwerken en drempels weghalen (waar die aanwezig zijn), waardoor we de stad nog mooier en sterker kunnen maken.

Hartelijke groet,

namens de werkgroep DO deeladvies - Adviesmodel, Financieringsinstrumenten en Domeinoverstijgend werken - Cultuur Transitie Rotterdam

*Cobie de Vos en Léon van Geest (co-voorzitters DO)*